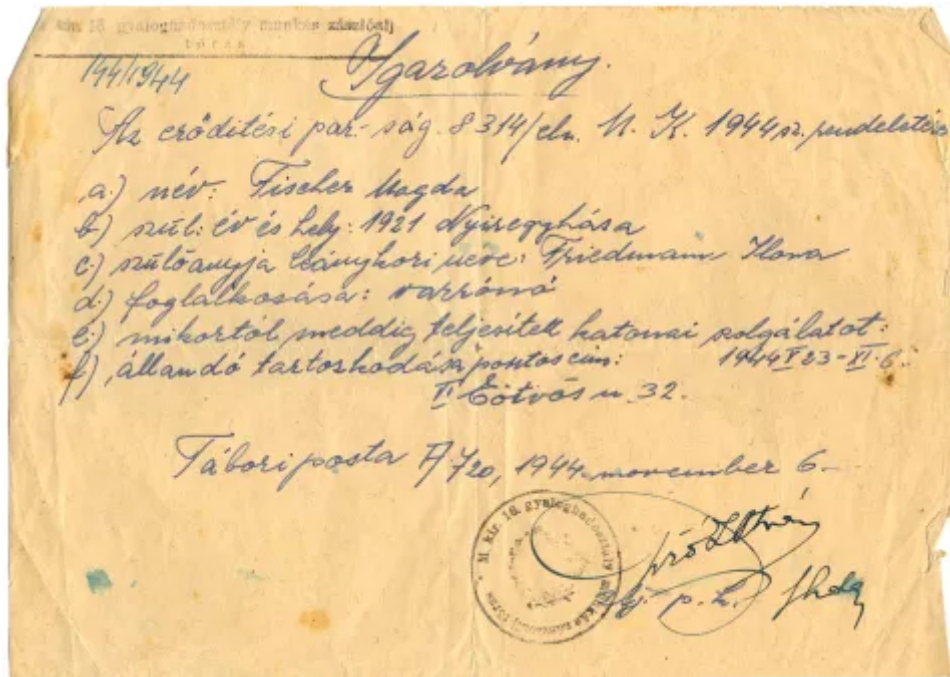

Fischer Magda Leszerelési Igazolása

Ez a dokumentum abból az időből származik, amikor munkaszolgálatos voltam. Egy hónapig volt velünk egy csendőrtiszt, aki nagyon rendesen viselkedett. Nem tudom, hogy Alagon vagy máshol táboroztunk-e, az biztos, hogy közel voltak az oroszok. Ez a csendőrtiszt adott mindenkinek egy leszerelési igazolást, hogy engedjenek vissza minket a lakásunkba.

Maglódon sáncot és tankcsapdákat ástunk. El lehet képzelni, hogy milyenek voltak azok a tankcsapdák. A tanyán egy nagy istálló volt a szálláshelyünk, a földön végig szalmával, ahol négy sorban feküdtünk. Volt ott egy kis nő, egyszer azt mondta: "Ne sírjatok, majd elmeséljük mi még az unokáknak, hogy amikor a nagymama katona volt..."

A munkaszolgálat alatt gyalogoltunk, sokszor akár negyven kilométert is menetelnünk kellett. Egy este olyan gyárba kerültünk, ahol mindent leszereltek, csak a vasállványok maradtak. Nem emlékszem pontosan, hogy hol volt az épület, talán Alagon. A századunkba került egy olyan asszony, aki a tizenhárom éves kislányát nem tudta kire hagyni, ezért magával hozta. Ott dugdostuk a gyereket, illetve hát annyira azért mégsem kellett bujtatni, mert kit érdekelt, hogy van ott még egy zsidó. Késő este már nagyon éhesek, fáradtak voltunk, a gyaloglás után kimerülten, összezsúfolva feküdtünk az októberi hidegben a csarnok betonján. A kövön szorosan egymás mellé bújunk, hogy melegítsük egymást, mert már jóformán nem volt ruházatunk sem. Egyszer csak egy Erzsi nevű egykori operaénekes elkezdte énekelni a "Jiddise Mámé"-t. A csarnokban annak a visszhangja -- valami csoda volt. Egyszer csak kinyílt az ajtó, és ott állt a csendőr főhadnagy, és sírt. Azt mondta: "Hogy lehet ezt nőkkel csinálni? Hogy lehet ezt?" S akkor megkérdezte: "Mi kell maguknak?" És még éjszaka teherautóval hozatott annyi élelmet, amennyit életünkben nem láttunk -- kenyeret, szalonnát, marmeládét meg margarint. Mindenkinek amennyit kért, annyit adtak a csendőrök. Kérdezte, hogy kin mit tud segíteni. Mondtam, hogy én szeretnék meleg vízben megmosdani, mert borzalom volt, hogy az ember nem tudott tisztálkodni. Így kiadta az öröknek, hogy föl váltva, aki akar, az mehet lemosdani. Persze az örök előtt mosakodhattunk csak, de azt el

nem lehet mondani, hogy mit jelentett nekünk. Mindenki kapott tőle egy leszerelési igazolást, hogy engedjenek vissza bennünket a lakásunkba. Még Alagon ez a csendőrtiszt megmondta: "Nézzék, én maguknak nem tudok segíteni, csak annyit mondok, hogy váltják a keretet. Innen a mi embereink elviszik magukat Budapestig -- azt hiszem, a Petőfi híd [akkor: Horthy Miklós híd] állt még, ott jöttünk keresztül --, a híd után már a nyilasok veszik át a századot." Mondta, hogy vigyázzunk, s aki tud, az szökjön, s úgy menjünk, hogy a Royalnál még ott lesznek a németek, főútvonalat ne válasszunk, csak a mellékutakon gyalogoljunk.

Alagról tehát elgyalogoltunk a fővárosig a csendőrökkel, aztán amikor a század érkezett Petőfi hídig, ahol a nyilasok vettek volna át minket, páran megszöktünk. A Harminckettesek terénél jöttünk éjszaka, egy lélek nem volt az utcán. Bementünk a mellékutcákba, és a Hársfa utcára érkezünk ki a Royal háta mögött. A németek akkor már pakoltak. Talán hatan lehattunk együtt, és rettenetesen meg voltunk ijedve, hogy mi lesz, ha elfognak. De nem foglalkoztak velünk, mert akkor már az oroszok Vecsésen voltak, és a németek menekültek. [1944. november 6. körül Vecsésen már utcai harcok voltak a szovjet csapatok és a németek között. - A szerk.]

Ekkor vettük hasznát a leszerelési igazolványnak, mert elmentünk az Eötvös utca 32-be, ahol korábban laktam, s bár a házmester nyilas volt, és nem akart beengedni, végül a leszerelési papír mégis meggyőzte. A munkaszolgálat 1944. december 6-ig tartott. Ez szerepel a leszerelő nyilatkozaton is [A mellékelt "Igazolvány" szerint november 6-ig tartott a munkaszolgálat. -- A szerk.].

144/1944 Igazolvány.

Az erődítési par.-ság 8 314/el. (?) M. K. 1944 sz. rendeletére

- a.) név: Fischer Magda
- b.) szül. év és hely: 1921 Nyiregyháza
- c.) szülőanyja leánykori neve: Friedmann Ilona
- d.) foglalkozása: varrónő
- e.) mikortól meddig teljesített katonai szolgálatot. 1944 X 23-XI. 6.
- f.) állandó tartozkodása pontos cím: VI Eötvös u 32.

Tábori posta A 720, 1944. november 6.

Pecsét: M. kir. 16. gyaloghadosztály munkás zászlóalj törzs

Elj. (?) p. h.

? István fhdgy